

## ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ "ПРОФЕСІОНАЛІЗМ УЧИТЕЛЯ МУЗИКИ"

Для вчителя музики професіоналізм – це перш за все засіб впливу на почуття, настрої, емоції. Естетичну насолоду можна отримати у тому випадку, коли музичний твір виконується емоційно, на належному технічному рівні, з врахуванням особливостей фразування та стилю.

Характер емоційної чутливості, встановлення прямого та зворотного зв'язку між учителем та учнем є критерієм професіоналізму вчителя /мова йде про його виконавську діяльність як компонент цілісної системи підготовки студента/.

Якщо проаналізувати концепції відомих музикантів-викладачів та виходити із власного досвіду, то можна прийти до висновку, що зміст поняття "професіоналізм" вибирає в себе різноманітні навички та уміння. До критеріїв, за якими оцінюється професійне виконання вчителя музики, можна віднести: навички слухового самоконтролю, технічну майстерність, емоційність виконання, глибину проникнення до особливостей стилю, фразування, педалізацію тощо. Але це лише зовнішня сторона поняття "професіоналізм". Навчання у музичних класах здійснюється індивідуально. Передача навичок від викладача до студента відбувається у практичній діяльності. І часто професіоналізм студента пов'язаний з професіоналізмом викладача. Після закінчення вишого закладу студент потрапляє в інші умови. Набуті навички поступово забуваються і не можуть на-

зиватися професійними, отже, вузькі спеціальні навички ще не можна назвати професіоналізмом. Це лише перший рівень, сходинка в розвитку майстерності студента.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень в області музичної педагогіки підтверджує, що пошук удосконалених методів, спрямованих на розвиток професійних якостей майбутніх вчителів музики, знаходиться у постійному русі. При цьому наголос робиться на формуванні таких особистих якостей, як самостійність та творчість.

У цьому напрямку ми проводили дослідження з використанням учбових кінофільмів. Це дозволило нам активно застосовувати методи самоконтролю, посилювати наочний показ педагога, створювало умови для використання проблемних методів навчання. Нами були розроблені критерії, які дозволяють фіксувати якість виконання, її зростання на різних етапах навчання.

Головний показник професійного росту студента – самостійність у вирішенні окремих завдань. Безсумнівно, тут простежується тенденція до формування професіоналізму на більш високому рівні. Але і цей більш високий рівень професійних умінь ще не розкриває суті поняття "професіоналізм". Нам здається, що саме тут був упущений найважливіший момент – постійне прагнення до самоутворення, самоудосконалення. Це, мабуть, найголовніша умова, яка визначає суть професіоналізму, встановлює зв'язок з особистістю, і на передньому плані виступають цінності духовного порядку. Відсутність цих цінностей призводить до деградації професійних якостей.

Спробуємо оцінити це явище. У ході навчання своєрідну роль відіграли особистий приклад викладача, його новації. Але інститут закінчено, стимулюючі фактори вже не існують. Школа особливого інтересу до музичного виховання не виявляє. Який вихід із цього становища?

Існує точка зору щодо можливості формування професіоналізму із застосуванням гіпнозу. У цьому напрямку проводяться експерименти. Нам така методика не імпонує. Нам ближче концепція розвитку професійних якостей особистості на базі праці та саморозвитку.

Отже, передбачення зміни соціальної моделі нашого суспільства має сприяти професійному росту вчителя музики. У той же час сучасний викладач вузу повинен переглянути методи пізнання світу, розкриття їх суті студентам.